

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 3

15.02.2020 – 29.02.2020

Foreign
Policy
Research
Institute

**FRIEDRICH NAUMANN
FOUNDATION** For Freedom.

Ukraine and Belarus

ЗМІСТ

Україна – Європейський Союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Євроінтеграційні здобутки України .....</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	6
Зовнішня політика	11
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	11
<i>В.Путін в черговий раз продемонстрував: хто контролює ситуацію на лінії фронту і чого варте так-зване «розведення військ» на Донбасі .....</i>	<i>11</i>
Двосторонні відносини.....	14
НОРВЕГІЯ	14
ГРЕНАДА.....	14
ЕСТОНІЯ	15
ТУРЕЧЧИНА.....	15
МОЛДОВА	15
УГОРЩИНА.....	16
ВЕЛИКА БРИТАНІЯ.....	16
Опір російській гібридній війні.....	18
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	18
<i>Внутрішній фронт інформаційної війни проти президента В.Зеленського посилюється..</i>	<i>18</i>

Україна – Європейський Союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Євроінтеграційні здобутки України

На днях в Брюсселі завершилося Шосте засідання Ради асоціації Україна – Європейський Союз, яке пройшло під головуванням прем'єр-міністра України Олексія Гончарука. Це перше спільне засідання нового складу українського Уряду та нового складу Європейської Комісії. Сторони обговорили низку важливих питань та ухвалили спільну заяву. Рада відзначила амбітні плани українського Уряду та підтвердила продовження надання допомоги Україні з боку Європейського Союзу. Крім того, позитивно оцінено зміцнення політичної асоціації, економічної інтеграції України з Європейським Союзом та конкретні результати на цьому шляху, такі як зростання двосторонньої торгівлі. У спільній заяві ЄС відзначив суттєвий прогрес реформ в Україні та наголосив на необхідності їх продовження, зокрема, для створення прозорих та рівних умов для бізнесу та інвестиційної діяльності. ЄС надав позитивну оцінку крокам Уряду з наближення національного законодавства у сфері цифрової економіки до європейського права.

За підсумками Ради асоціації сторони окремо відзначають важливість України як стратегічної держави у сфері транзиту газу. У тексті документу йдеться також про важливість нової Газової директиви та необхідність дотримання державами-членами ЄС спільних газових правил. Сторони приділили окрему увагу співпраці у сфері охорони навколишнього природного середовища та боротьбі із наслідками змін клімату. Сторони також підтвердили спільний намір продовжити роботу над відкриттям курсів Коледжу Європи для українських державних службовців. Європейський Союз підтвердив непохитну підтримку незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів і позитивно відзначив зусилля України з мирного врегулювання на Донбасі.¹

Сторони рішуче засудили порушення територіальної цілісності та суверенітету України, яке розпочалося актами агресії збройних сил Російської Федерації з лютого 2014 року. ЄС нагадав, що тривалість санкцій проти Російської Федерації як і раніше залежить від повного виконання сторонами Мінських домовленостей, звернувши особливу увагу на відповідальність Російської Федерації. ЄС підтвердив свою політику невизнання незаконної анексії Автономної Республіки Крим. ЄС також засудив погіршення ситуації з правами людини у Криму. У спільній заяві Рада асоціації засудила погіршення ситуації з правами

¹ <https://my.ua/news/cluster/2020-01-29-u-briusseli-zavershilosia-vi-zasidannia-radi-asotsiatsiyi-ukrayina-ies-pidpisanu-spilnu-zaiavu/4dcoodf9-ccba-7aa8-61ce-bdbc6fe980bc>

людини також в окремих районах Луганської і Донецької областей. ЄС засудив проведення так званих місцевих виборів у Криму, будівництво мосту через Керченську протоку без узгодження з Україною, відкриття залізничного сполучення та подальшу мілітаризація Криму, а також Чорного та Азовського морів. Рада асоціації закликала Російську Федерацію забезпечити безперешкодне та вільне судноплавство через Керченську протоку у відповідності до міжнародного права. Уряд також відкрив для громадськості доступ до «Пульсу угоди» - онлайн-системи моніторингу реалізації плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.²

19 лютого Центр «Нова Європа» провів публічну дискусію «Східне партнерство та Україна: оцінка минулого, погляд у майбутнє», організовану у партнерстві з Інститутом безпекових досліджень ЄС (EU ISS). Захід було присвячено двом основним ідеям: **по-перше**, експерти надали оцінку впровадження та можливостей Східного партнерства на основі документа EUISS «Десята річниця Східного партнерства: оцінка минулого, погляд у майбутнє»; **по-друге**, відбулося публічне обговорення, присвячене реформі Ініціативи Східного партнерства. Документ: аналізує еволюцію програми Східного партнерства; досліджує ставлення країн-учасниць до неї; пропонує шляхи, якими Східне партнерство може бути адаптоване до сучасних реалій, щоб запобігти регіональним викликам і скористатися можливостями у найближчому десятилітті.

Генеральними з них, за визначенням Центру «Нова Європа», є такі шляхи.

Диференціація. Наразі у програмі Східного партнерства існує розрив між асоційованими країнами та країнами, які не прагнуть вступати у ЄС – фактично Східне партнерство є ініціативою “різних швидкостей”. Молдова та Україна можуть претендувати на окремий статус, наприклад «Східне партнерство - плюс», що забезпечить можливість розширеної співпраці з ЄС.

Розширення безпекового виміру. Варто було б збільшити кількість регіональних офісів Консультативної місії ЄС (КМЄС), наприклад, у Маріуполі та чисельність мобільних груп місії; ЄС також міг би запропонувати Україні участь у деяких проектах постійного структурованого співробітництва (PESCO); серйозного розгляду заслуговує пропозиція Європейського Парламенту зі створення посади Спеціального посланника ЄС щодо ситуації на Сході України та в Криму.

Збільшення фінансування трансформації економіки. Не маючи істотної програми, спрямованої на фінансування трансформації економіки, Україна не зможе повністю скористатися перевагами ЗВТ з ЄС. Україна потребує більшої підтримки у таких сферах, як сертифікація, відповідність стандартам ЄС, створення експортного потенціалу та об'єднання з бізнес-партнерами в країнах ЄС.

Часткове долучення до формування політики ЄС. В Угоді про асоціацію та ЗВТ між Україною та ЄС існує велика структурна асиметрія. Україна не має доступу до формування законодавчого процесу ЄС, хоча їй доведеться схвалити це законодавство в тій чи іншій формі. Для покращення співробітництва з ЄС, Україні у майбутньому може бути наданий доступ до процесу формування політики ЄС на ранніх стадіях (за допомогою консультацій), як це вже відбувається у країнах Європейської економічної зони.

Перспектива членства в ЄС. В ідеалі, Україна хотіла б, щоб ЄС чітко визнав перспективу членства або конкретну віху, після якої така перспектива може бути надана. Політична еліта в Києві повністю усвідомлює обмеження ЄС у висловленні заяви про членство. Проте Україна розглядає членство не як безпосередній процес, а радше як прагнення до мети, яку необхідно зберегти як потужний мотиваційний стимул.

² Там само.

Перманентне залучення ЄС до процесу реформ. Надзвичайно важливо, щоб ЄС продовжував зобов'язувати Україну впроваджувати реформи. Громадяни України очікують, що влада продовжить шлях європейської інтеграції, а ЄС чинитиме тиск на владу країни з приводу здійснення реформ.³

Наприкінці заходу Директорка Департаменту Європейського Союзу та НАТО, Марина Михайленко зазначила: «Україна зацікавлена в успіху Східного партнерства. Проте головна проблема нашої ініціативи в тому, що амбіції трьох Асоційованих країн і амбіції ЄС щодо Східного партнерства дуже віддалені одне від одного. Більше того, зважаючи на останній коментар одного з лідерів ЄС, сьогодні амбіції ЄС щодо ініціативи набагато менші, ніж навіть під час запуску Східного партнерства. Це може стати на шляху успіху ініціативи. Я упевнена, що Асоційовані країни з їхньою енергією і досвідом можуть надати новий імпульс Східному партнерству».⁴

Отже, як показують результати двох заходів, відносини між Україною та ЄС продовжують розвиватися. Стосовно виконання Східного партнерства варто відзначити, що *Україна за останні роки показала прогрес, зокрема підписала Угоду про Асоціацію, провела низку реформ, продовжує активно брати участь в програмах ЄС та інше. Утім, деколи спостерігається пасивність самого Європейського Союзу стосовно України, передусім це стосується надання перспективи членства, яке неодмінно стане важливим стимулом для нашої країни.*

---

³<http://ipzn.org.ua/shidne-partnerstvo-ta-ukrayina-otsinka-mynulogo-poglyad-u-majbutnye/>

⁴ <http://neweurope.org.ua/yak-nadaty-novyj-poshtovh-shidnomu-partnerstvu/>

Інші події в ЄС

ЄС зробить дотримання верховенства права умовою отримання коштів з бюджету - ЗМІ

17.02.2020

Країни Європейського союзу отримують доступ до фінансування з бюджету ЄС на 2021-2027 роки за умови дотримання верховенства права.

Такий пункт міститься в проєкті рішення, підготовленого для саміту лідерів ЄС 20 лютого, повідомляє "Європейська правда" з посиланням на Reuters.

"Буде введено загальний режим умов для усунення явних загальних недоліків щодо дотримання верховенства закону", - йдеться в проєкті.

У документі зазначається, що Європейська комісія повинна буде рекомендувати, як вирішувати такі проблеми, а потім держави ЄС приймають рішення, чи підтримувати рекомендації. Рішення буде прийматися більшістю голосів, а не одноголосно.

Це, однак, знаменує собою зміну в порівнянні з більш ранньою пропозицією про те, що тільки країни ЄС більшістю голосів можуть відмовитися від такої пропозиції від Комісії.

Чисті платники до бюджету, такі як Німеччина, вже засудили цю зміну як ослаблення механізму тиску верховенства закону, який зараз застосовується до Польщі і Угорщини, уряди яких звинувачуються в порушенні основних демократичних принципів, таких як свобода судів, засобів масової інформації та наукових кіл.

Європейська правда

У Раді Європи розкритикували Монако за погану боротьбу з корупцією

17.02.2020

Антикорупційний орган Ради Європи GRECO розкритикував Монако через низький рівень виконання рекомендацій.

Як повідомляє "Європейська правда", про це йдеться у звіті на сайті Ради Європи.

Експерти заявили, що влада Монако виконали лише 2 з 16 рекомендацій, що стосуються запобігання корупції серед парламентарів, суддів і прокурорів.

"Необхідна більша прозорість для призначення та управління кар'єрою суддів і прокурорів, в тому числі на рівні Верховного суду", - йдеться у звіті.

Водночас, у доповіді наголошується прогрес, в тому числі у прийнятті нового законодавства про організацію Верховного суду.

"Також з задоволенням відзначаємо, що влада Монако заявила про свій намір підготувати Кодекс поведінки для парламентаріїв, посилити правила процедури Національної ради, розширити спектр санкцій за проступки з боку парламентаріїв", - йдеться у звіті.

Владі країни пропонується представити доповідь про стан виконання рекомендацій, які не були виконані, як можна швидше і не пізніше 31 грудня 2020 року.

Європейська правда

ЄС розширив санкції проти режиму Асада в Сирії

17.02.2020

Рада міністрів ЄС із закордонних справ, засідання якої відбувається в Брюсселі, розширила перелік осіб та установ в Сирії, що підпадають під дію обмежувальних заходів проти сирійського режиму тих, хто його підтримує.

Відповідне повідомлення оприлюднене на сайті Європейської Ради.

«Рада ЄС сьогодні додала вісім представників бізнесу та дві установи, що пов'язані із цими бізнесменами, до переліку персон та установ, проти яких застосовуються санкції проти Сирійського режиму та тих, хто його підтримує. Їх дії були спрямовані на користь режиму Асада, включаючи здійснення проєктів на землях, які були конфісковані у переміщених осіб, яким ці землі належать», - йдеться у повідомленні.

Санкційний лист ЄС проти Сирії, таким чином, віднині включає 277 осіб та 71 установу, на яких розповсюджується заборона на подорожі та заморожування активів. Крім того, санкції ЄС проти Сирії включають ембарго на постачання нафти, обмеження певних інвестицій, заморожування активів Сирійського Центрального банку, що знаходяться в ЄС, обмеження в експорті обладнання та технологій, які можуть використовуватися для внутрішніх репресій, а також обладнання та технологій для моніторингу або втручання в засоби комунікації, включаючи інтернет і телефонний зв'язок.

ЄС розпочав застосовувати санкції проти Сирії у 2011 році. Вони переглядаються щороку. Наступний такий перегляд буде здійснений 1 червня.

При цьому Євросоюз продовжує докладати зусилля з пошуку тривалого та стійкого політичного рішення конфлікту в Сирії, як це було визначено в резолюції РБ ООН 2254 та в Женевському комюніке від 2012 року.

Українформ

Литва остаточно програла суперечку з "Газпромом" на 1,4 мільярда євро

17.02.2020

Литва остаточно програла майже восьмирічну суперечку з російським концерном "Газпром" про компенсацію в розмірі приблизно 1,4 млрд євро за занадто дорогі поставки російського газу в період 2004-2012 років.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на портал Delfi.

Верховний суд Швеції в грудні 2019 року відхилив прохання Литви переглянути несприятливе для неї рішення Апеляційного суду Швеції – останній не змінив прийняте в 2016 році рішення Стокгольмського арбітражу.

"Верховний суд Швеції в кінці грудня прийняв рішення не переглядати прийняте апеляційним судом в липні минулого року рішення не анулювати рішення Стокгольмського арбітражу у справі Литви проти "Газпрому". Суд не навів мотиви свого рішення", - сказали в Міністерстві енергетики Литви.

Розгляд спору в Стокгольмському арбітражі і шведських судах в цілому коштував Литві майже 10,5 млн євро.

Стокгольмський арбітраж в червні 2016 року оголосив, що не вбачає провини російської компанії, проте визнав, що, поставляючи газ Литві і здійснюючи управління акціями компанії Lietuvos dujos, "Газпром" спровокував конфлікт інтересів. Через рішення арбітражу Литві не вдалося повернути собі переплату за газ у розмірі приблизно 1,4 млрд євро, яка утворилася за газ, поставлений Литві "Газпромом" в період 2004-2012 років.

Економічна правда

Саміт ЄС щодо бюджету на 2021-2027 роки завершився безрезультатно

21.02.2020

Позачерговий саміт Євросоюзу, на якому обговорювався довгостроковий бюджет ЄС на 2021-2027 роки, завершився безрезультатно. Як зазначив увечері в п'ятницю, 21 лютого, президент Європейської Ради Шарль Мішель на пресконференції після завершення саміту, "досягти домовленості виявилось неможливо". Він додав, що країн-членам потрібно більше часу для вироблення рішення, зазначивши, що переговори були "дуже складними". Попри відсутність результату Мішель вважає цей саміт "необхідним та корисним".

Канцлерка Німеччини Ангела Меркель (Angela Merkel) після саміту вказала на те, що розбіжності між країнами-членами ЄС наразі надто великі, щоб досягти згоди. Дата нового саміту поки невідома, зазначила Меркель. "Але ми повинні будемо повернутися до цієї теми", - наголосила вона, цитує агенція новин дpa.

Шарль Мішель поки не повідомив можливу дату нового саміту щодо бюджету.

На саміті ЄС, який розпочався 20 лютого, учасники мали визначити розмір бюджету та затвердити розподіл коштів. Шарль Мішель пропонував бюджет обсягом близько трильйона євро на вказаний період. Одним з головних спірних моментів були розміри відрахувань до бюджету.

Окремі країни, які перераховують до бюджету ЄС більше, ніж отримують з нього у вигляді різних дотацій, висловлювалися проти збільшення внеску кожної країни з 1 до 1,07 відсотка валового внутрішнього продукту. До таких країн належать, зокрема, Нідерланди, Данія, Швеція та Австрія. Тоді як представники країн ЄС з Південної та Східної Європи, які є переважно отримувачами з європейського бюджету, висловлювали протилежну думку. За словами прем'єра Угорщини Віктора Орбана, розмір внесків до бюджету повинен становити 1,3 відсотка від ВВП.

Ситуація ускладнюється виходом з ЄС Великобританії, яка посідала друге місце після Німеччини за розмірами внесків до бюджету Євросоюзу. Через Brexit бюджет ЄС з 2021 по 2027 роки, за словами голови Єврокомісії Урсули фон дер Ляєн (Ursula von der Leyen), недорахується 75 мільярдів євро.

Deutsche Welle

Британія та Нідерланди підняли у небо винищувачі через російський Ту-95

26.02.2020

ВПС Великої Британії та Нідерландів підняли у повітря свої винищувачі після виявлення російського бомбардувальника Ту-95 на захід від Норвегії.

Про це повідомляє AirLive.net.

"Літак королівських ВПС летить на Шетландські острови після того, як біля узбережжя Норвегії був помічений російський бомбардувальник Ту-95, який прямує на захід", - йдеться у повідомленні.

Як зазначається, британські ВПС підняли у повітря літак Voyager з Бріз Нортон та два винищувачі Турпоон з Лоссімута. Крім цього, два винищувачі були підняті у повітря з Буде у Норвегії.

Нідерландські ВПС також підняли свій винищувач F-16.

Укрінформ

ЄС готує санкції проти Росії і Китаю за кібератаки - Bloomberg **27.02.2020**

Євросоюз може ввести санкції проти структур, пов'язаних з Росією і Китаєм, а також кількох приватних осіб за кібератаки.

Як повідомляє "Європейська правда", про це пише Bloomberg з посиланням на дипломатів, знайомих з ситуацією.

П'ятеро дипломатів заявили, що переговори щодо запропонованих заходів почнуться вже цього тижня, відмовившись при цьому назвати цільові об'єкти і відповідні інциденти.

Дипломати, як правило, побоюються ділитися інформацією про санкції заздалегідь через занепокоєння про судовий позов і про те, що переслідувані особи можуть перемістити свої активи, щоб уникнути каральних заходів.

За словами дипломата, процес, який починається з обговорень між експертами з кібербезпеки до того, як уряди країн ЄС схвалять рішення, може зайняти близько двох місяців.

Агентство відзначає, що ці заходи можуть стати першим випадком застосування режиму кіберсанкцій ЄС, який зокрема передбачає заборону на в'їзд і заморожування активів

Рішення про введення санкцій повинно бути одногосно схвалене всіма 27 країнами союзу. Один з дипломатів сказав, що в блоці існує консенсус щодо того, що немає сенсу мати інструмент кіберсанкцій без його використання.

Європейська правда

У Словаччині відбуваються парламентські вибори

29.02.2020

Словаччина голосує на парламентських виборах. Виборчі дільниці відкрилися 29 лютого о 7:00 та мають закритись о 22:00.

За результатами опитування незадовго до виборів, трипартійна коаліція прем'єр-міністра Пітера Пеллегріні, можливо, могла втратити більшість.

За попередніми опитуваннями громадської думки, як повідомляють ЗМІ, лідером у виборах до парламенту Словаччини може вперше стати заснований наприкінці 2011 року рух OĽaNO (аббревіатура розшифровується як «Звичайні люди і незалежні особистості»), лідером якої є депутат парламенту і підприємець Ігор Матович. Саме ця політична сила становить найбільшу конкуренцію партії Роберта Фіца Smer, відсуваючи її на друге місце.

Третє місце, за результатами опитуваннями, може зайняти ультраправа партія «Наша Словаччина» на чолі з Маріаном Котлебою – згадку про ім'я якого навіть поставили на початку офіційної назви партії: «Котлебівці».

До парламенту Словаччини, за попередніми опитуваннями, можуть дістатись також нова центристська партія колишнього президента Андрея Кіски «За людей» (заснована у 2019 році) і партія нинішнього голови Національної ради Словаччини Андрея Данка – SNS (Словацька національна партія) – націоналістична консервативна політична сила з орієнтацією на народні маси, вважає себе наступницею Словацької народної партії, заснованої у 19-му столітті.

Виборче право у Словаччині має понад 4 мільйони громадян. Нинішні вибори є першими після трагічної загибелі словацького журналіста-розслідувача Яна Куцяка. У лютому 2018 року у будинку поблизу Братислави, були розстріляні репортер Ян Куцяк та його наречена Мартіна Куснірова. Подвійне вбивство спричинило масштабні протести, що призвели до відставки прем'єр-міністра Роберта Фіцо.

Куцяк писав про корумповані зв'язки між політикою та бізнесом. У березні того ж року словацька поліція повідомила про затримання підозрюваних. У жовтні 2019 почався розгляд справи по суті в суді.

Радіо Свобода

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

В.Путін в черговий раз продемонстрував: хто контролює ситуацію на лінії фронту і чого варте так-зване «розведення військ» на Донбасі

З 5 ранку 18 лютого 2020 року на Луганському напрямку розпочався масивний наступ військ РФ та бойовиків. Серед українських військових є втрати. Як повідомляє Штаб ООС, збройні формування Російської Федерації атакували позиції підрозділів Об'єднаних сил поблизу населених пунктів Новотошківське, Оріхове, Кримське, Золоте. Окупанти ведуть обстріли по нашим захисникам із забороненого Мінськими угодами озброєння. Ворог застосовує міномети калібру 120 мм. Також противник вів вогонь з гранатометів різних систем та великокаліберних кулеметів. Під прикриттям артилерії регулярні війська РФ пішли в атаку з трьох напрямків користуючись сектором відведення військ в районі Золотого і без особливих втрат оволоділи тактично важливим опорним пунктом українських військових підрозділів.

Якою ж була відповідь українських військ на цю російську атаку? Замість того, щоб організувати потужну контр-атаку і відкинути ворожі війська на 10-15 км. в глибину окупованої ними території, українське керівництво вдалося до чергових дипломатичних заяв, декларуючи свою відданість Мінським угодам про припинення вогню. Так, Президент Володимир Зеленський вважає прорив бойовиків поблизу лінії розмежування на Донбасі спробою зірвати мирний процес, який почав просуватися. "У п'яту річницю Дебальцівської трагедії бойовики та окупанти влаштували цинічну провокацію. "Це не просто цинічна провокація, метою якої є натиснути на дебальцівську рану, яка ніколи не загоїться повністю. Це – спроба зірвати мирний процес на Донбасі, який почав просуватися хоч і невеликими, але невинними кроками. <....> Наш курс на завершення війни та відданість міжнародним домовленостям залишається незмінним – так само, як і наша рішучість дати відсіч будь-яким проявам збройної агресії проти України".⁵

Нажаль відсічі якраз і не сталося. І результатом її фактичної відсутності стали нові атаки ворожих підрозділів з тих же розрекламованих зон розведення військ. Тепер уже поблизу Станиці Луганської російські солдати зайшли всередину українських позицій, атакували на тилловий дорозі машину постачання 46-ї бригади

⁵ <https://www.pravda.com.ua/news/2020/02/18/7240834/>

ЗСУ. Відповідь на такі систематичні бойові дії російських військ з української сторони теж була дипломатичною. МЗС України закликала світову спільноту засудити загострення ситуації на Донбасі. «Використання забороненої зброї призвело до нової хвилі жертв. Це останнє порушення домовленостей, досягнутих на зустрічі в Нормандському форматі. Ми закликаємо міжнародну спільноту засудити цю ескалацію», – написала речник МЗС Катерина Зеленко в Twitter.

Євросоюз як завжди в черговий раз висловив свою стурбованість звинувативши бойовиків у порушенні режиму тиші і з надією, що Росія змусить їх дотримуватись припинення вогню. "Застосування зброї, забороненої Мінськими угодами, що призвело до жертв, викликає надзвичайну стурбованість. Ці наступальні спроби збройних формувань, підтримуваних Росією, повністю суперечать домовленому припиненню вогню, яке досі повністю не дотримується", - сказав речник ЄС із питань зовнішніх справ і політики безпеки. "Ми очікуємо, що Росія повною мірою і негайно використає свій вплив на підтримувані нею збройні формування", - зазначив він.⁶

Росія на ці дипломатичні закиди і стурбованість відповіла у звичному стилі «нас там немає і ми тут ні при чому». Прес-секретар російського президента Дмитро Песков стверджує, що в Кремлі нічого не знають про причини ескалації ситуації на Донбасі. Про це він сказав, відповідаючи на запитання про те, чи має намір російська влада взяти на себе відповідальність за цю провокацію.⁷

Такою ж супер-дипломатичною відповіддю на російські військові атаки вивилась і заява українського військового Штабу ООС який повідомив, що вже в черговий раз після завершення бою окупанти спробували перекласти відповідальність за атаку на українську сторону, поширюючи відповідну дезінформацію. Очевидно, що **Штаб ООС також віддає перевагу дипломатичним засобам** у відповідності з позицією Президента В.Зеленського про необхідність розв'язання конфлікту на Донбасі виключно мирним політико-дипломатичним шляхом.

Про що ж в реальності свідчать ці систематичні атаки російських військ на українські позиції, незважаючи на задекларовану В.Зеленським політику миру? Як зазначає в інтерв'ю газеті "Факти" експерт з питань національної безпеки та оборони «Українському інституті майбутнього» Іраклій Джанашія: "Ці постріли – сміх Росії над спробами Зеленського зупинити конфлікт шляхом розведення та інших мирних ініціатив. А нагадувати почали ще 15 лютого, коли в Азовському морі російські сторожові катери захопили українських рибалок під приводом браконьєрства."⁸

Цими систематичними атаками В.Путін показав всьому українському керівництву і міжнародній спільноті наступні речі. **По-перше**, саме російські війська мають не тільки тактичну, але й стратегічну перевагу над українськими позиціями на Донбасі. В чергову річницю Дебальцевської трагедії для України і чергової військової перемоги для Росії, В.Путін в черговий раз продемонстрував: хто контролює ситуацію на лінії фронту і чого варте так-зване «розведення військ». А той хто переважає на воєнному фронті, той має домінувати і на фронті дипломатичному. Це значить, що будь-які рішення «нормандського», «мінського» чи інших форматів будуть мати сенс тільки тоді, коли вони приймаються за російським сценарієм, а не за тим якого би хотіла Україна.

⁶ <https://www.euointegration.com.ua/news/2020/02/18/7106515/>

⁷ <https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/zagostrennya-na-donbasi-18-lyutogo-2020-roku-biy-pid-zolotim-novini-ukrajini-50070905.html>

⁸ <https://www.objectiv.tv/important/2020/02/18/18-lyutogo-2020-roku-v-zoni-oos-pochavsya-masivnij-nastup-vijsk-rf/>

По-друге, Росія на Донбасі діє у відповідності з логікою ведення війни, а не миру як це намагається робити Україна. Тому сектори розведення військ, якими так пишається В.Зеленський, сприймається Росією як відступ українських військ зі свої позицій, що цілком відповідає завданням ведення бойових дій російським підрозділами на Донбасі.

По-третє, своїми систематичними атаками В.Путін показав, що його війська можуть так же легко заволодіти українськими позиціями по усій лінії фронту (яка чомусь вважається за логікою миру «лінією розмежування») в тому разі, якщо В.Зеленський буде зволікати з виконанням політичної частити Мінських угод. Тож подальші переговори про мирне врегулювання не приведуть ні до чого, а бойові дії з подальшими провокаціями ворога лише триватимуть.

Двосторонні відносини

Норвегія

Міністри оборони України і Норвегії обговорили співпрацю між країнами

15.02.2020

14 лютого міністр оборони України Андрій Загороднюк провів зустріч з міністром оборони Норвегії Франком Бакке-Єнсеном.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на пресслужбу уряду.

У рамках зустрічі сторони обговорили поточний стан співробітництва між двома країнами. Зокрема, зосередили увагу на розробці законодавства у сфері національної безпеки і оборони, вивченні аспектів діяльності в рамках "Північноєвропейського оборонного співробітництва" (NORDEFCO), консультаціях щодо політичної стратегії з питань територіальної цілісності, незалежності та безпеки.

Також вони обговорили подальше співробітництво сил спеціальних операцій, зокрема залучення норвезьких інструкторів до участі у тренувальних місіях (операціях) на території України.

Серед перспективних напрямків співробітництва було також виокремлено вивчення українськими військовими досвіду Королівства Норвегія в питаннях створення ефективної системи оперативного (бойового) управління, зв'язку розвідки та спостереження; навчання представників ЗС України на курсах звичайного та спеціального дайвінгу в Королівстві Норвегія.

У ході спілкування сторони узгодили продовження проектів за фінансової підтримки Міністерства оборони Королівства Норвегія, серед яких професійна перепідготовка та соціальна адаптація українських військовослужбовців та членів їхніх сімей, розвиток системи дистанційного навчання, зниження рівня корупції в системі управління персоналом.

Європейська правда

Гренада

Україна запроваджує безвіз зі ще однією карибською країною

19.02.2020

Уряд України затвердив Угоду між урядами України і Гренади про скасування віз.

Як повідомляє "Європейська правда", про це написав прем'єр Олексій Гончарук у своєму Telegram-каналі.

Громадяни двох держав матимуть можливість подорожувати цими країнами без віз строком до 90 днів протягом 180 днів.

Підписати зазначену Угоду уповноважена посол України у Великій Британії Наталія Галібаренко.

У вересні 2019 року Україна домовилась про встановлення дипломатичних відносин з карибською острівною країною Гренада.

Гренада - острівна держава в Карибському морі, що включає власне Гренаду - найпівденніший із Навітряних островів, а також південну частину островів Гренадини, найбільший із яких - Каріока.

Європейська правда

Естонія

Естонія допоможе Україні з реформою у сфері верховенства права

20.02.2020

Естонська Республіка надасть Україні консультаційну підтримку в рамках проведення реформи у сфері верховенства права. Про це повідомляє РБК-Україна з посиланням на заяву Міністерства закордонних справ Естонії.

Естонський центр Східного партнерства та Управління з обслуговування проектів ООН (UNOPS) підписав меморандум про взаєморозуміння під назвою "Підтримка реформ у сфері верховенства закону в Україні в області поліції, публічного переслідування та належного управління".

Діяльність Естонської Республіки буде зосереджена на наданні допомоги і консультації в рамках пакету підтримки реформ державного обвинувачення. Наголошується, що її очолюватиме головний державний обвинувач Лавлі Перлінг.

"Естонія рада підтримати розвиток України у сфері права і управління. Правова реформа в Україні дуже важлива, і досвід Естонії тут дуже корисний. Проект спрямований на підтримку реформування верховенства права і забезпечення його функціонування, сумісний з кращими європейськими та міжнародними практиками", - заявив директор Центру Східного партнерства Герт Анцу.

РБК-Україна

Туреччина

Україна та Туреччина домовилися про збільшення авіарейсів між країнами

20.02.2020

Україна та Туреччина 20 лютого домовилися збільшити частоту авіасполучень між країнами

Про це повідомляє пресслужба посольства України в Туреччині.

"В Анкарі завершився черговий раунд переговорів Державної авіаційної служби України та Генерального директорату цивільної авіації Туреччини. За результатами сторони домовилися про подальше збільшення частоти авіасполучень між країнами", - йдеться в повідомленні.

Еспресо

Молдова

Новий посол України почав роботу в Молдові

21.02.2020

Новопризначений посол України в Молдові Марко Шевченко заступив на пост.

Про це повідомляє посольство України в Молдові у Facebook.

«21 лютого 2020 року Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Молдова Марко Шевченко вручив вірчі грамоти Президенту Республіки Молдова Ігорю Додону», - йдеться у повідомленні.

Після офіційної церемонії відбувся обмін думками щодо стану та перспектив розвитку українсько-молдовських відносин.

Шевченко наголосив, що Україна налаштована на взаємовигідний діалог з Молдовою з усього спектру двосторонніх питань. Він висловив намір докласти максимум зусиль для виведення українсько-молдовських відносин на якісно новий рівень та наповнення їх конкретними результатами.

Свою чергою Додон наголосив, що Молдова послідовно підтримує суверенітет і територіальну цілісність України в її міжнародно визнаних кордонах і налаштована на розвиток взаємовигідного співробітництва.

Укрінформ

Угорщина

Україна і Угорщина обговорили лібералізацію автотранспорту та прикордонну інфраструктуру

24.02.2020

Міністерство інфраструктури України працює над лібералізацією автомобільних перевезень між Україною та Угорщиною у найближчій перспективі.

Про це заявив міністр Владислав Криклій за результатами зустрічі з держсекретарем з питань транспорту міністерства інновацій технологій Угорщини Ласло Мошоці, повідомляє "Європейська правда".

Сторони обговорили лібералізацію умов виконання автомобільних перевезень між Україною та Угорщиною, реалізацію спільних інфраструктурних проєктів.

"Українська страна розробила проєкт Протоколу про внесення змін до діючої двосторонньої угоди про міжнародне автомобільне сполучення, яким передбачається лібералізація двосторонніх та транзитних вантажних перевезень та нерегулярних пасажирських перевезень. Треба також відповідати вимогам часу – робити транспортні коридори цифровими, а це означає, що паперові дозволи на перевезення мають бути замінені зручними електронними сервісами", - сказав Криклій.

Очільник міністерства також повідомив, що нині опрацьовується реалізація спільних проєктів, спрямованих на покращення прикордонної транспортної інфраструктури, зокрема, будівництво об'їзної автомобільної дороги м. Берегово та с. Астей до МАПП "Лужанка" та мостового переходу в міжнародному-автомобільному пункті пропуску "Захонь – Чоп".

Міністр інновацій та технологій Угорщини Ласло Мошоці відзначив динамічний розвиток співпраці між Угорщиною та Україною у галузі транспортної інфраструктури та зазначив важливість поєднання транспортних коридорів обох країн.

Економічна правда

Велика Британія

Після Brexit: Україна і Британія почали офіційні переговори про двосторонню угоду

27.02.2020

Міністерство закордонних справ України розпочало офіційні переговори щодо укладення з Великою Британією двосторонньої угоди про співробітництво, вільну торгівлю та партнерство.

Про це МЗС повідомило у Twitter.

"Розпочались офіційні переговори з делегацією Великої Британії щодо двосторонньої угоди стосовно політичного співробітництва, вільної торгівлі та партнерства. Ключові питання: стратегічне партнерство та візовий діалог України й Великої Британії", - йдеться у повідомленні.

Раніше посол Великої Британії в Україні Мелінда Сіммонс у відеозверненні заявила, що Сполучене Королівство залишиться добрим другом і надійним партнером України і після виходу країни з Європейського Союзу.

Вона зазначила, що Британія сподівається поглибити і розширити співпрацю з Україною у майбутні роки. Для цього потрібно укласти нову двосторонню угоду між Британією та Україною про торговельні та політичні відносини, робота над якою наразі триває і має бути завершена до кінця року.

Укрінформ

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Внутрішній фронт інформаційної війни проти президента В.Зеленського посилюється

Початок 2020 року позначився масштабним розгортанням в українських ЗМІ кампанії інформаційного терору проти В.Зеленського, його команди та реформ започаткованих ними з метою їх дискредитації. Реакцією влади стало представлення декількох законопроектів про українські медіа та боротьбу з дезінформацією, що викликало бурхливу негативну реакцію з боку української медіа спільноти. Для з'ясування цієї проблеми 18 лютого 2020 року відбувся «круглий стіл» на тему: **«Свобода слова в умовах інформаційної війни: внутрішній фронт»**.

Головна увага на круглому столі була присвячена проекту Закону «Про медіа». Стосовно законопроекту **Єрмоленко Володимир**, директор з аналітики Інтерньюз-Україна розповів про його позитивні і негативні сторони: «Щодо позитивних сторін, це початок дискусії на тему як захиститися від російської інформаційної війни, як збільшити прозорість діяльності медіа. Але з іншого боку, креативних відповідей на ці виклики у нас було не так багато. Серед головних проблемних моментів можна визначити такі: по-перше, саме визначення дезінформації в цьому законопроекті не деталізовано. Друга проблема полягає в тому, що велика частина цього законопроекту спрямована на відстеження поодиноких випадків дезінформації. Інша проблема з якою ми стикаємося - в законопроекті не йде мова про викриття дезінформаційної поведінки, яка має коріння в країні агресора. Тож виникають побоювання, що за цією маскою боротьби проти дезінформації йде інша спроба - регулювати внутрішній медіа простір».⁹

Директор Могилянської школи журналістики Євген Федченко додав, що свобода слова і гарантування національної безпеки є взаємопов'язаними і можуть існувати разом. Експерт вважає, що Україна ще не програла війну, але і не виграла. «Свобода слова може існувати лише в умовах коли нам вдасться зберегти фізичне існування України та її суверенітет. І це буде гарантувати широке коло свобод і демократій. Свобода слова буде однією з цих свобод. Якщо нам не вдасться цього забезпечити, ми апріорі втрачаємо всі свободи», зазначив Федченко.

⁹ http://www.fpri.kiev.ua/news_view/pres-reliz-kruglogo-stolu-na-temu-svoboda-slova-v-umovah-informacijnoi-vijni-vnutrishnij-front/

Головний редактор VoxCheck Максим Скубенко наголосив, що цей законопроект має бути направлений в русло боротьби з недоброчесними медіа, які поширюють дезінформацію і той увесь негатив який в Україні відбувається. Він додав, що **зараз йде війна на українському фронті, яка триває протягом всієї незалежності України.**

Голова Української фундації безпекових студій Юлія Каздобіна зазначила: «В Україні не було більш-менш влаштованої системи врегулювання медіа, коли втручання в справи держави щось регулюється на рівні журналістського самоврядування. А якщо подивитися на те, яким чином поява інтернету вплинула на західні медіа, то в принципі наша ситуація зараз знаходиться з ними в однаковій ситуації. У конкуренції з новими явищами в інформаційній сфері традиційні ЗМІ були змушені багато в чому понизити свої стандарти. Також впала якість ЗМІ. Це проблема не тільки України, у нас просто ніколи не було цієї якості. Це проблема також зараз і західна». Стосовно Закону про дезінформацію Юлія Каздобіна зазначила, що на жаль цей Закон не враховує у достатній мірі всі ці нові явища, які ми сьогодні спостерігаємо. І ще одним новим явищем є те, що насправді держава у цьому інформаційному середовищі має набагато менше інструментів, ніж було раніше.

На думку Романа Кульчицького, головного редактора Texty.org.ua, даний законопроект взагалі приймати не можна тому, що рішення приймати пропонують люди які: а) працювали на олігархічні медіа; б) люди, які прийшли до влади завдяки російській дезінформаційній компанії. І вони пропонують так зване журналістське саморегулювання, що є загалом гарною ідеєю, але в це регулювання входять представники олігархічних медіа і прихильників «Руського міра». Виходячи з цих загроз пан Роман запропонував наступне: «В олігархів треба забрати ліцензію і створити з канали суспільних, напівдержавних, напівприватних медіа і поділити між ними ринок, створити незалежні оглядові ради та переформатовати ринок телеканалів». Стосовно боротьби з російською дезінформацією експерт запропонував розглянути приклади Прибалтики та Тайваню.

Таким чином, в процесі дискусії її учасники констатували наявність таких тенденцій в українському медіа просторі те зробили деякі висновки, пов'язані з цими тенденціями.¹⁰

По-перше, ми програли ворогу битву за свідомість українців коли значна частина українського суспільства (ми бачили це по Криму і по окупованим територіям) підтримує В. Путіна замість власного президента, підтримує війська агресора і блокує наші українські частини, які намагаються захистити власну територію і власне населення.

По-друге, ми сьогодні, на жаль, здали власний інформаційний простір як поле битви з нашим ворогом, коли через телекалі «кума» Путіна, Кремль оволодів половиною новинного телепростору України.

По-третє, під виглядом свободи слова Кремль намагається досягти тих цілей, яких він не досяг у бойових діях. Йде мова про дискредитацію українських цінностей. Звичайно, що є інші медіа, які не займаються відвертою дезінформацією, але завуальовано спрямовані на створення сумнівів щодо наших національних цінностей, державного будівництва, зовнішньополітичного курсу і так далі.

По-четверте, українські медіа страждають низкою вад від яких необхідно позбавитись. Серед них: міфологізація дискурсу; низька довіра до медіа й взагалі до інституцій в цій країні; немає доступу до знань; політичний дискурс відірваний від реальності. В цій ситуації важливо, щоб до цього процесу були

¹⁰ Там само.

залучені експерти з безпеки тому, що у них є теоретична база і вони знають, що боротьба з дезінформацією має ґрунтуватися на інтересах.

По-н'яте, система протидії дезінформації в Україні існує, але вона **недостатньо ефективна** тому, що значною мірою покладається на громадянське суспільство, яке за своїм функціоналом не може протиставити ефективну протидію системній і довгостроковій політиці уряду РФ. До того їй бракує комунікаційної координації яка є дуже необхідною. В результаті цих вад, лише за минулий рік, рівень довіри до традиційних медіа в Україні знизився на 11% і при цьому тенденція є особливо загрозливою в тих територіях України, які є найбільш вразливими для російського інформаційного впливу в усіх його формах ¹¹.

Таким чином, до проекту Закону мають бути внесені правки стосовно його головних недоліків. Тим не менш, цей законопроект необхідно прийняти тому, що при зростаючому реванші прихильників збереження клептократичного режиму в Україні та масштабній дезінформаційній війні РФ, регулювання медіа є важливою складовою забезпечення національної безпеки країни.

---

¹¹ Там само.